

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะมาถึงการจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและกลมกลืนของการพัฒนาระหว่างด้านต่างๆ ได้ และเพื่อให้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทาง ที่พึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลาและบริบทของสังคมไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ ได้บัญญัติ สาระเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาการศึกษา ความมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาและหลักการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 กล่าวไว้ ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวด 4 มาตรา 22 กล่าวไว้ว่า การจัดการ การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกลไกสำคัญสำหรับการปฏิรูปการศึกษาที่จะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ทางสังคม การปฏิรูปการศึกษาเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่ทาง ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 จึงกำหนดหลักการพัฒนา การศึกษาทั้งด้านคุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม กำหนดกรอบและสาระสำคัญ

ของการศึกษา และการเรียนรู้ สาเหตุที่ต้องการ ปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 2)

ประการแรก การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต่อด้านการทุจริต การซื้อสิทธิ์ ขายเสียง เป็นบุคคลก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติด เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สอง การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้อาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

ประการที่สาม การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

และประการสุดท้าย การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 3) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานรองรับกรอบการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองดังกล่าว และหลักการการพัฒนาด้านคุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม จึงกำหนดนโยบายโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล เป็นโครงการ 1 ใน 8 โครงการของชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยรัฐบาล อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (ปี 2553) ซึ่งเป็นนโยบายที่ ต้องการขับเคลื่อนดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา

รอบ 2 ให้เป็นรูปธรรม โดยนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบลนี้มียุทธศาสตร์ ในการสร้างโรงเรียนดี ให้เกิดขึ้นในตำบลท่าไกลในชนบทชนบท เพื่อดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ในท้องถิ่นชนบทให้มีความพร้อมสามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเอื้อต่อการจัดปฐมวัยและการศึกษาพิเศษ ตลอดจน เป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึก เป็นเจ้าของ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนดังกล่าว นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของ ผู้ปกครอง การสร้างสรรคคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยโรงเรียนและชุมชนสามารถ จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ เพื่อบริการและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ภาพความสำเร็จของโรงเรียนดีศรีตำบล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553, หน้า 3-4) ได้ตระหนักถึงแนวคิดการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพโรงเรียนในสังกัดโดยยึดหลักการพัฒนาคุณภาพโดยกำหนดพื้นที่เป็นฐาน (Area – based development) โดยเฉพาะการพัฒนาโรงเรียนระดับตำบลในท้องถิ่นชนบท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงพิจารณาการดำเนินโครงการต่างๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งในความรับผิดชอบให้เชื่อมโยงและรองรับกับแผนนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนดีศรีตำบล โดยได้ปรับกิจกรรม ดำเนินโครงการต่างๆ มุ่งตรงไปสู่การพัฒนาโรงเรียนเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นโรงเรียนดี ระดับตำบล เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ ให้แก่นักเรียนในตำบล นำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งนับเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักเรียน ในท้องถิ่นชนบทได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกพื้นที่ของประเทศไทย นโยบายพัฒนาโรงเรียนดีศรีตำบล จัดได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่สามารถสะท้อนหลักการ ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการพัฒนาด้าน คุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสของนักเรียนในเขตชนบทในการได้เข้าเรียนโรงเรียนคุณภาพ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13) และมีเป้าหมายเพื่อให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก ในชนบทท้องถิ่น ให้มี 3 โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน มีการพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาและประชาชนทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในท้องถิ่นชนบทให้มีความเพียบพร้อม ที่จะ เป็นต้นแบบหรือศูนย์สาธิตการให้บริหารทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ตลอดจนเป็นแหล่ง เรียนรู้ของชุมชน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการปฏิบัติงานของ

โรงเรียน ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในอนาคต โดยโรงเรียนและชุมชน สามารถจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ในการบริการและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ทั้งสิ้น 119 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกเป็นโรงเรียนดีศรีตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำนวน 37 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 จำนวน 47 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 35 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 และต่างก็ได้รับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลทุกโรงเรียน ซึ่งในช่วงการดำเนินงานเพื่อรับรองการเป็นโรงเรียนต้นแบบนี้ก็ล้วนแต่มีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นในแต่ละบริบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นชนบท ซึ่งนักเรียนส่วนมากมักด้อยโอกาสในการเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพที่อยู่ห่างไกลจากชนบท ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล และเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในท้องถิ่นชนบทที่จะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รักและหวงแหนสถานศึกษา เสริมและผนึกกำลังให้โรงเรียนในชนบทมีความสามารถจัดการศึกษาได้ทัดเทียมกับในเขตอำเภอตัวเมือง และเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

12. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

13. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา
5. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
6. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ
7. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน

8. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

9. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

10. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ

11. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

12. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

13. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ควรเป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล อยู่ในระดับมาก

2. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล มีความแตกต่างกัน

3. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

4. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน
5. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง
6. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล มีความแตกต่างกัน
7. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน
8. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน
9. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง
10. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล มีความแตกต่างกัน
11. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน
12. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียน ตีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้จะ ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนตีศรีตำบล อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศที่ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนตีศรีตำบล นำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวนทั้งสิ้น 1,990 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 119 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 119 คน และครูผู้สอน 1,752 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปี การศึกษา 2557 กำหนดขนาดตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วน 1:1:2 โดยได้แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน และครูผู้สอน 2 คน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 42-43)
 - 1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 80 คน
 - 1.2.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 80 คน
 - 1.2.3 ครูผู้สอน 160 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษา สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร (คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2553, หน้า 2) ดังนี้

2.1 ด้านนักเรียน

2.2 ด้านครูและบุคลากร

2.3 ด้านโรงเรียน

2.4 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

2.5 ด้านการมีส่วนร่วม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการ

3.1.1.3 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1.3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.1.3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.1.3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงาน

ตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านนักเรียน

3.2.2 ด้านครูและบุคลากร

3.2.3 ด้านโรงเรียน

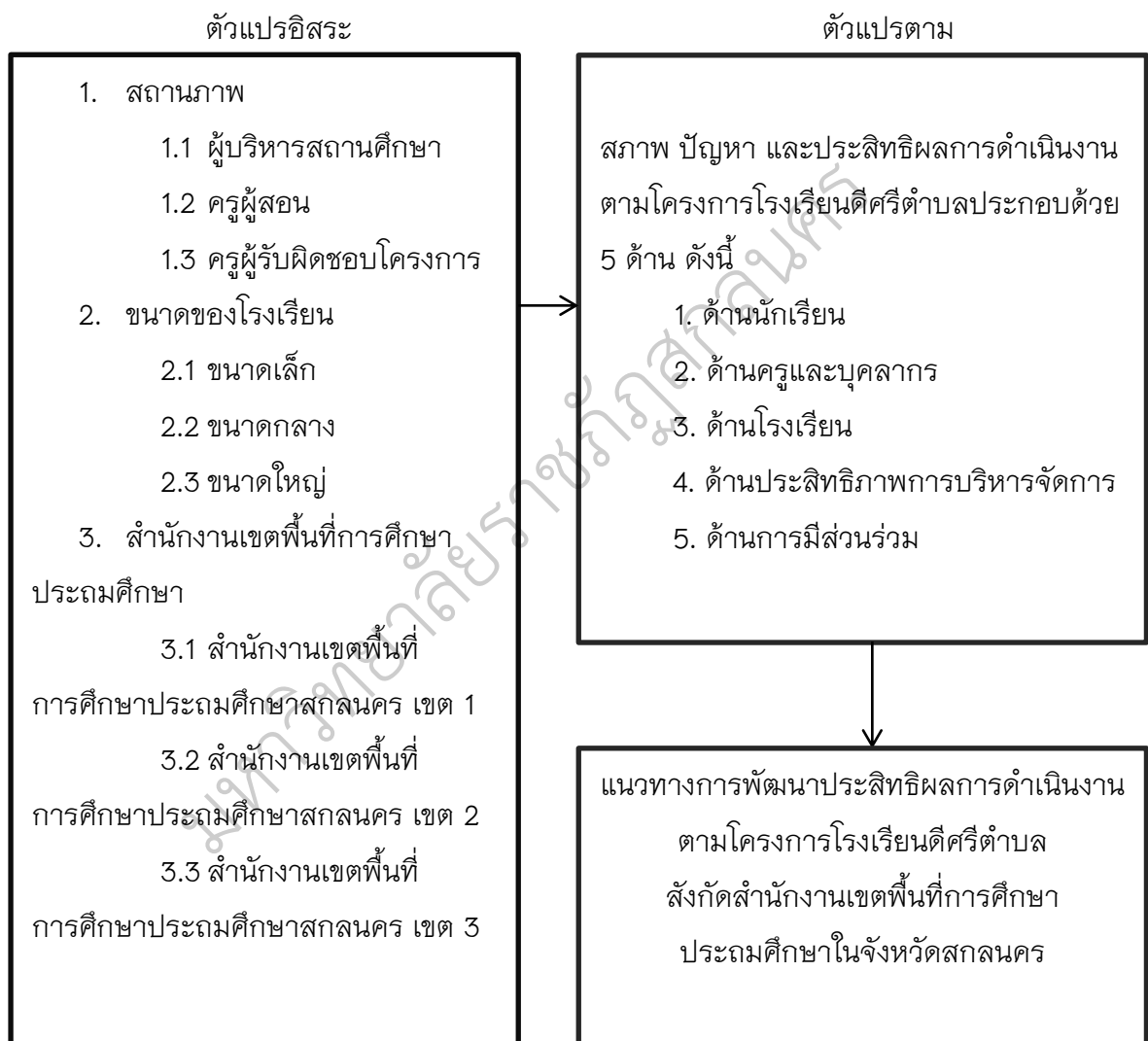
3.2.4 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

3.2.5 ด้านการมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ตามทฤษฎีของ คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบลตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล (2553, หน้า 2) เป็นปัจจัยที่สำคัญนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยปรากฏ ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิตยาคัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. โรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง โรงเรียนในท้องถิ่นชนบท ที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่าย ร่วมกันจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีมาตรฐานคุณภาพระดับสูง (โรงเรียนคุณภาพ) ทั้งด้านงานวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขภาพอนามัย งานอาชีพ และภูมิทัศน์ เป็นที่ยอมรับของชุมชน

2. สภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ของการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

3. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

4. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง ผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล

5. การดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการที่ได้วางไว้ ให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีพื้นฐานทางการอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน มีความสามารถทางด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ และเทคโนโลยี

5.2 ด้านครูและบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และครูมีคุณภาพ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5.3 ด้านโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล มีความสะอาดร่มรื่น ปลอดภัย เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้บริการแก่ชุมชน และเป็นโรงเรียน 3 Dโรงเรียนโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย (Democracy) ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทย (Decency) และการสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติดทุกชนิด (Drugs Free)

5.4 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หมายถึง โรงเรียนในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลใช้ทรัพยากรการบริหารของโรงเรียนร่วมกันในการจัดกิจกรรมของชุมชน มีห้องสมุดที่มีคุณภาพสำหรับให้บริการแก่ชุมชน มีห้องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัย และมีศูนย์กีฬาที่ชุมชนสามารถมาใช้ประโยชน์ได้

5.5 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่าย ร่วมกันจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพด้านการจัดการศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

6. สถานภาพ หมายถึง การดำรงตำแหน่งของข้าราชการตามที่ได้รับบรรจุแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนอย่างเป็นทางการ ซึ่งกำหนดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล

6.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล

6.3 ครูผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่เป็นเจ้าของโครงการ เป็นผู้รับผิดชอบ และประสานงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง สภาพทางกายภาพของโรงเรียนที่กำหนดตามจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน โดยจำแนกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

7.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน

7.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 – 280 คน

7.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 281 คนขึ้นไป

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง ระบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา ที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยจำแนกเป็น 3 เขต ดังนี้

8.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร กุสุมาลย์ โพนนาแก้ว กุดบาก เต่างอย โคกศรีสุพรรณ และอำเภอภูพาน

8.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2

ประกอบด้วยอำเภอสว่างแดนดิน พรรณานิคม ส่องดาว เจริญศิลป์ พังโคน วาริชภูมิ และอำเภอนิคมน้ำอูน

8.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

ประกอบด้วยอำเภอรือเสาะ อากาศอำนวย บ้านม่วง และอำเภอคำตากล้า

9. ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามโครงการ

โรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง การนำผลการวิจัยด้าน สภาพและประสิทธิผลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม และด้านปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โดยเสนอเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ให้ข้อคิดเห็นและนำมาวิเคราะห์เสนอแนวทางในการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร